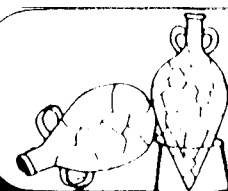


חדשות מן העבר



שלמה דורי, ארכיון ומוזיאון הרפת - יפעת



ד"ר זרח גילמובסקי (1893-1979)

ד"ר גילמובסקי היה בין הרופאים הוותיקים של "החקלאית". הוא נולד במחוז מינסק (רוסיה). עם גמר הלימודים התיכוניים, אותם סיים בהצטיינות, התגייס עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה ב-1914 לצבא הרוסי והגיע לדרגת סגן. לאחר המלחמה נסע לשווייץ והתחיל ללמוד רפואה הומיית, אך מתוך מניעים ציוניים ומתוך רצון לתרום לחקלאות המתחדשת, הסב את לימודיו לרפואה וטרינרית. בביתו ספג רוח ותרבות יהודית וציונית. ב-1926 הוא עלה ארצה בגפו והתישב בראש-פינה. ב-1927 הצטרפו אליו אשתו חנה ושלושת בנותיו. ד"ר גילמובסקי עבד ב"החקלאית" ביישובי הגליל העליון והתחתון, את הביקורים הוא ערך ברכיבה על סוס. אף

ראשונות עד לבואו למשק. למרות מנהגו ומאור פניו לא היה פשרן, בכל הנוגע לעבודתו וכן אחרי התפרצויות קשות של קדחת קרציות במושב מרחביה, הוא כותב מכתב לועד המושב ובו בין היתר: "בהתחשב בכמויות מבהילות של קרציות בשנה זו, אני דורש מטעם "החקלאית" להפסיק את המרעה ולהפנות תשומת לב יותר גדולה מאשר עד כה, לרחיצת הפרות ב'קטל-לדיף', אני אהיה נאלץ להשיג על זה ואי-מילוי הוראות בנידון יגרום אי-תשלום הפסדים ופיצויים, במקרה של מות הבהמה".

ד"ר גילמובסקי היה אדם שומר מסורת ותמיד שמר על קדושת השבת. במקרים דחופים כשהוזעק בשבת והמקרה לא סבל דיחוי עד

בין השבוע לשוב ולעבוד. חזר הביתה לראש-פינה לפעמים אחרי שבוע ימים. האגדה מספרת, שבתקופה שטלפון טרם היה ביישובים, כשהיו נזקקים לעזרה היו מזעיקים את הרופא בכל מיני אמצעי קשר מוסכמים, לעתים קרובות מבלי לציין לאיזה רופא הכוונה. וכך אירע, שהגיעו למקום במירב הדחיפות שני רופאים, ההומני והוטרנר. לעתים הוטרנר במקום ההומני, ולהפך.

ב-1931 עבר ד"ר גילמובסקי לעפולה. מרחב עבודתו השתרע מכפר תבור ועד כפר ברוך, מקיבוץ גבת ושריד ועד מושב וקיבוץ מרחביה ובתחום זה - גניגר, בלפוריה, תל-עדשים, מזרע וכפר גדעון. הוא זכר שמותיהן של פרות בכל משק ויכול היה כבר בטלפון לתת הוראות

הבריטית וביקשו את עזרתו בטיפול בסוסיהם וכלביהם.

אחרי שנים זכה ד"ר גילמובסקי במכונת "פורד" ישנה. גם רכבת העמק זכרה אותו לא אחת וחלקה לו כבוד. ד"ר גילמובסקי היה מסיים את ביקורו בכפר־ברוך ביום מסוים ובשעה מסוימת והיה עליו לחזור לביתו בעפולה. כאשר בושש לבוא לתחנה, המתינה לו הרכבת, כאשר היה מראה סימנים מרחוק שהוא בדרך אליה.

רופאים וטרינרים צעירים התמחו אצלו ונהנו מנסיגו הרב, מידיעותיו ומנועם הליכותיו. ד"ר זרח גילמובסקי נפטר בשיבה טובה בעפולה, ב־1979.

מוצאי שבת, היה הולך ברגל, לפעמים מעפולה לתל־עדשים ומזרע, כשאחת מחמש בנותיו מלווה אותו ומחזיקה את תיק התרופות והכלים. בביקורים אשר נערכו בלילות, החזיקה אחת הבנות פנס כדי להאיר את הדרך לכרכרה. אמצעי התחבורה אשר עמדו לרשותו הלכו והשתפרו. הסוס שימש אותו חמש שנים (1926–1931) בקשר בעבודתו בגליל. אך בהגיעו לעפולה, קיבל מ"החקלאית" כרכרה. הכרכרה הזאת היתה רכושו של ראש עיריית תל־אביב – מאיר דיזנגוף. כשמאיר דיזנגוף קיבל מכונת, הועמדה הכרכרה למכירה וחיים צימרמן, מנהלה של "החקלאית" קנה אותה. לפי מיטב ידיעתי זה "הרכב" הראשון של "החקלאית". בתקופת עבודתו בעפולה פנו אליו גם קציני המשטרה



כרכרתו של מאיר דיזנגוף לשימוש "החקלאית".